

[Lorentzen.]

i kapitlerne 12 og 13 forstås ved besættelse, nemlig fremmed besættelse af dansk statsområde, når og så længe den påtvinges landet ved magtanvendelse eller trusel derom.

Hvad § 100 angår, vil efter ændringsforslag nr. 3, hvorefter bødestraf og formildende omstændigheder kan anvendes efter stk. 1, kun den forhøjede strafferamme i stk. 1 medføre en afvigelse fra den gældende § 100. Der har indenfor udvalget været nogen betænkelighed ved at kunne straffe sandfærdige offentlige udtalelser, der alene fremkalder øjensynlig fare for fremmed magts indblanding, uden at det har været tilsigtet, men betingelsen for at kunne straffe er dog stadig, at vedkommende har haft kendskab til udtalelsens farlighed. Trods de nævnte betænkeligheder har udvalget dog ment at kunne bevare bestemmelsen, der vistnok hidtil ikke har ført til nogen domfældelse. Var sandhedsbevis tilladt, ville det efter udvalgets opfattelse forsege faremomentet, idet udenlandske forhold da kunne inddrages i retssalen.

Så kommer jeg til den meget omtalte § 101:

„Den, som med økonomisk støtte fra fremmed magt eller fra nogen, der handler i fremmed magts interesse, udgiver eller udbreder politisk skrift eller udøver politisk propagandavirksomhed uden offentligt at oplyse, at sådan støtte modtages eller vil blive modtaget, straffes med hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Oplysningen skal, forsåvidt angår skrifter, ske ved udtrykkelig tilkendegivelse i hvert skrift og iøvrigt på tydelig måde i forbindelse med hvert enkelt propagandaforetagende.“

Udvalget har fået justitsministerens tilslutning til, at denne paragraf helt udgår. Paragraffen er ny i dansk ret og vil efter vor opfattelse næppe være et effektivt værn overfor propagandaen, og dernæst skønnes det, at dens virkninger vil være meget usikre.

§ 102 er den lille paragraf, hvorefter lovforslaget har fået sin benævnelse i dagspressen, nemlig „femtekolonnenloven“. Den er kun på to linier, og den siger, at „den, som med krig, besættelse eller andre fjendtligheder for øje foretager nogen handling, hvorved bistand til fjenden forberedes, straffes med fængsel indtil 12 år.“ Denne paragraf bliver stående, men der sker en ændring af strafferammen, idet denne ifølge ændringslovforslag nr. 5 forhøjes fra indtil 12 år til indtil 16 år. Det hænger sammen med, at man i § 103, stk. 1, § 108, stk. 2, og § 109,

stk. 2, stryger „eller under truende udsigt dertil“; følgelig har man ment, at § 102, der tænker på bistand før krigen, kan få et farligere indhold, når man sletter „eller under truende udsigt dertil“, og derfor har man ment at burde forhøje strafferammen indtil 16 år.

Jeg må iøvrigt have lov at sige, at jeg tror ikke, der er nogen af udvalgets medlemmer, der mener, at § 102 i fredstid vil få nævneværdig betydning; dens betydning ligger formentlig deri, at samfundet kan søge kolonnen isoleret ved en krigs udbrud og senere, når dens handlinger er fuldt afsløret, kan få den idømt straf, og det kan vel heller ikke udelukkes, at dens virksomhed med § 102 som baggrund kan afsløres allerede i fredstid, og at der kan finde straf sted i henhold til denne paragraf. Det må erkendes, at der har fra forskellig side været betænkelighed ved at slette ordene „eller under truende udsigt dertil“ — de findes iøvrigt i gældende straffelovs § 101 —, men udvalget har ment, at denne betænkelighed i nogen grad svækkes ved henvisning til forhøjelsen af strafferammen i § 102, og at betænkeligheden måske helt kan ophæves på grund af den usikkerhed, der knytter sig til udtrykket.

De, der har studeret betænkningen meget grundigt, vil måske straks indvende: ja, men efter udvalgets og justitsministerens ændringsforslag slettes udtrykket jo ikke i § 104. Der må dertil svares, at der her er tale om kontraktforhold, hvor kontrahentens opmærksomhed efter kontraktens beskaffenhed vil være henledt på spørgsmålet, og iøvrigt vil den kreds, der kan straffes, være langt snævrere, og straffens maksimum er jo ikke nær så højt.

I § 103, selve paragraffen om bistand under krig, foreslås i stk. 1 foran „svækker“ indføjet ordene: „til fremme af fjendtlig interesse“. Det skyldes en imødekommenhed overfor foreningen „Aldrig mere Krig“.

I stk. 2, 1. punktum, erstattes „bl. a.“ af: „således“. I stk. 2 slettes nr. 5. Jeg skal læse op, hvad der står i dette stykke: „Aktiv deltagelse i parti- eller organisationsarbejde, der tilsigter på utilbørlig måde at samarbejde med den fjendtlige krigs- eller besættelsesmagt“. Motiveringen er den, at denne udvidelse af bistandsbegrebet skønnes upåkrævet og betænkelig, idet den også rammer medlemmer, der har meldt sig ind i partiet, inden der forelå krig eller påtvungen besættelse, og som måske overhovedet ikke har tænkt sig den mulighed at komme i konflikt med den danske stat, og som, når krig eller besættelse indtræder, vil have haft meget